

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **NIVOVIA a.s.**, se sídlem Malostranské náměstí 5/28, Praha 1, zastoupená JUDr. Ondřejem Trubačem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Na Poříčí 1079/3a, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 7. 2025, č. j. 14 Af 12/2023-101,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku městského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2023, č. j. 1864/23/5200-11434-707700; tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o odvolání stěžovatelky proti dodatečným platebním výměrům Finančního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 18. 3. 2021, č. j. 1896538/21/2001-52523-105200, č. j. 1896583/21/2001-52523-105200 a č. j. 1896639/21/2001-52523-105200, ve věci daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období 2013, 2014 a 2015, včetně penále.

[2] Při posuzování věci vycházel městský soud z následujícího skutkového stavu. Dne 14. 2. 2007 došlo k zápisu společnosti Global Home s. r. o. (dále „Global Home“) do obchodního rejstříku. Společnost se zabývala výrobou, designem a prodejem nábytku. Dne 27. 6. 2012 se stal jediným jednatelem společnosti Roelof Willem Otto de Jager (Otto de Jager); k 19. 11. 2012 vlastnil Otto de Jager 75 % obchodního podílu a MUDr. Jelínková obchodní podíl ve výši 25 %.

[3] Základní kapitál byl od data vzniku společnosti navýšen z 200 000 Kč na 40 000 000 Kč (společníci vklad uhradili započtením pohledávek z titulu poskytnutých půjček). Dne 19. 11. 2012 valná hromada souhlasila s postupným převodem obchodního podílu MUDr. Jelínkové na Otto de Jagera; dne 4. 12. 2012 převedl Otto de Jager 5 % obchodního podílu Ing. Kubišovi; ke dni 21. 12. 2012 vlastnil Otto de Jager podíl ve výši 72,5 %, MUDr. Jelínková 22,5 % a Ing. Kubiš 5 %.

[4] Dne 21. 12. 2012 vyhotovila společnost INFO 7 - znalecká organizace, s. r. o. znalecký posudek, jehož předmětem bylo stanovení hodnoty Global Home za účelem úplatného převodu obchodního podílu. Dle posudku byla hodnota 100 % podílu stanovena na 2 172 676 000 Kč, přičemž hodnota 67,5 % podílu činila 1 466 556 300 Kč. Dne 27. 12. 2012 prodal Otto de Jager 67,5 % podíl stěžovatelce za 1 mld. Kč; zavázal se, že po dobu pěti let bude v Global Home vykonávat činnosti odpovídající pozici jednatele nebo zaměstnance, aby zachoval hodnotu převáděného podílu.

[5] Stěžovatelka vznikla dne 1. 6. 2012 jako tzv. *ready made* společnost. Od svého založení do prodeje jedinému akcionáři a jedinému členovi představenstva Ing. Vladimíru Kubišovi dne 21. 12. 2012, nevyvíjela žádnou obchodní činnost. Ing. Kubiš společnost koupil za účelem vytvoření mezinárodní holdingové společnosti zabývající se designem, výrobou a velkoobchodem s nábytkem. Stěžovatelka neměla vyvíjet žádnou výrobní nebo distribuční činnost; v rámci holdingu měla poskytovat servisní služby.

[6] Dne 21. 12. 2012 stěžovatelka emitovala dluhopisy v celkové hodnotě 1 000 000 000 Kč, s pevnou úrokovou sazbou ve výši 10 % p. a., se splatností dne 21. 12. 2032. Stěžovatelka nepožádala o přijetí dluhopisů k obchodování na regulovaném či jiném trhu s cennými papíry, a nehodlala dluhopisy veřejně nabízet. Účelem emise dluhopisů mělo být dle emisních podmínek získání peněžních prostředků na provozní činnost emitenta. Z emisních podmínek dále vyplývalo, že dluhopisy budou nabídnuty k úpisu investorům na území ČR, obsahem emisních podmínek byl předem určen upisovatel celkového objemu dluhopisů - pan Otto de Jager, který ke dni emise vlastnil obchodní podíl na společnosti Global Home ve výši 72,5 %. Na základě dohody o započtení pohledávek ze dne 27. 12. 2012 došlo k započtení závazku vůči Otto de Jagerovi z titulu kupní ceny 67,5 % (1 mld. Kč) podílu ve společnosti Global Home proti pohledávce stěžovatelky z titulu kupní ceny jejích dluhopisů (1 mld. Kč).

[7] Dne 18. 6. 2013 se změnila právní forma společnosti Global Home na komanditní společnost. Statutárním orgánem (komplementářem) se stala stěžovatelka a jediným společníkem (komanditistou) s vkladem do základního kapitálu ve výši 400 000 Kč pan Otto de Jager. Komplementář ručil za dluhy společnosti celým svým majetkem. Zisk se dělil dle poměru vložených vkladů, Global Home náleželo 1% zisku a komplementáři 99 % zisku.

[8] Stěžovatelka následně významně navyšovala svůj základní kapitál, který ke dni emise dluhopisů činil 2 miliony Kč, ke dni 24. 4. 2013 pak 680 milionů Kč. Navýšení základního kapitálu se uskutečnilo prostřednictvím akcií vydaných stěžovatelkou, které upsal pan Otto de Jager a Ing. Kubiš. Cena akcií byla uhrazena prostřednictvím zápočtu oproti hodnotě nepeněžitých vkladů těchto osob ve formě obchodních podílů na společnosti Global Home ve výši 6,5 % (Otto de Jager) a ve výši 5 % (Ing. Vladimír Kubiš). Znalecký posudek stanovil hodnotu nepeněžitého vkladu obchodních podílů Otto de Jagera na 141 223 940 Kč a Ing. Kubiše na 108 633 800 Kč.

pokračování

[9] Dne 22. 3. 2013 se společnost Global Home zavázala poskytnout stěžovatelce bezúčelnou půjčku až do výše 92,5 mil. Kč s úrokem 2,5 % p.a. Ke dni 31. 3. 2013 došlo ke změně v držbě akcií stěžovatelky: Ing. Kubiš vlastnil od tohoto data 60 akcií v hodnotě 60 mil. Kč (23,9 %) a Otto de Jager vlastnil 191 akcií v hodnotě 191 mil. Kč (76,1 %). Dne 19. 4. 2013 proběhlo jednání mezi Ing. Kubišem a Otto de Jagerem, který se zavázal podílet na zvýšení základního kapitálu dalším nepeněžitým vkladem obchodního podílu ve společnosti Global Home ve výši 20 %. Znalecký posudek stanovil hodnotu tohoto vkladu na 434 535 000 Kč. Dne 24. 4. 2013 mimořádná valná hromada schválila zvýšení základního kapitálu na 680 mil. Kč. Otto de Jager se zavázal splatit emisní kurz nepeněžitým vkladem svého podílu ve společnosti Global Home. Dle zápisu v obchodním rejstříku, tedy k datu 7. 5. 2013, vlastnil Ing. Kubiš 60 akcií (8,8 %) a Otto de Jager 620 akcií (91,2 %). Dne 27. 6. 2013 se Otto de Jager stal předsedou představenstva stěžovatelky.

[10] Dne 1. 1. 2014 byla mezi společnostmi Global Home a stěžovatelkou uzavřena dohoda o poskytování peněžních prostředků, na jejímž základě společnost Global Home poskytovala stěžovatelce bezúročně finanční prostředky s tím, že na konci účetního období převede 99 % svého zisku na komplementáře (stěžovatelku). Dne 9. 12. 2014 společnost Global Home vydala *Směrnici č. 17 - Půjčky mezi ovládanou a ovládající osobou*, na jejímž základě poskytovala stěžovatelce bezúročně finanční prostředky s tím, že nezaplacená částka se automaticky započte proti pohledávce vzniklé z převodu zisku společnosti Global Home na stěžovatelku. Dne 15. 7. 2014 požádal Ing. Kubiš o uvolnění z funkce člena představenstva k datu 31. 7. 2014 a od 1. 6. 2015 neměl podíl na základním kapitálu stěžovatelky. Dne 4. 2. 2015 došlo k výmazu prokuristy Ing. Kubiše z obchodního rejstříku společnosti Global Home.

[11] Správce daně zahájil u stěžovatelky daňovou kontrolu na dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období 2013, 2014 a 2015 dne 26. 9. 2017 se zaměřením na daňovou účinnost finančních nákladů z úvěrových finančních nástrojů dle § 19 odst. 1 písm. zk) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v rozhodném znění, konkrétně se zaměřením na daňovou účinnost úroků souvisejících s dluhopisy emitovanými v roce 2012.

[12] Výzvou k prokázání skutečností ze dne 23. 5. 2019, správce daně stěžovatelku vyzval k předložení důkazních prostředků prokazujících daňovou účinnost dluhopisových úroků kontrolovaných období v souladu s § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů; požadoval prokázat, doložit a objasnit, k dosažení, zajištění a udržení jakých zdanitelných příjmů posuzované finanční (úrokové) náklady sloužily, a dále také vysvětlení ekonomického opodstatnění výše popsaných dílčích úkonů stěžovatelky. S výsledkem kontrolního zjištění správce daně seznámil stěžovatelku dne 27. 7. 2020, následně proběhlo ústní jednání dne 25. 8. 2020. Vyjádření stěžovatelky k výsledku kontrolního zjištění nevedlo ke změně názoru správce daně.

[13] Doručením oznámení dne 25. 2. 2021 správce daně daňovou kontrolu ukončil; nedílnou součástí oznámení tvořila zpráva o daňové kontrole ze dne 24. 2. 2021. Správce daně ve smyslu § 23 odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o daních z příjmů zvýšil základ daně za zdaňovací období 2013 o 91 666 664 Kč, za období 2014 o 99 999 996 Kč a za období 2015 o 99 999 996 Kč s odůvodněním, že emise dluhopisů v závěru roku 2012 neměla pro stěžovatelku racionálně odůvodněný ekonomický smysl a že jediným důvodem realizace účelově provázaných kroků bylo umělé vytvoření podmínek za účelem získání daňového zvýhodnění v podobě významného nákladového zatížení úrokovými náklady po dobu

splatnosti dluhopisů, které by stěžovatelka bez propojenosti zúčastněných osob, tedy v běžných ekonomických vztazích a za standardních podmínek, nezískala. Správce daně neuznal úroky související s dluhopisovou emisí za daňově účinný náklad kontrolovaných zdaňovacích období a daný případ vyhodnotil jako zneužití práva.

[14] Na základě zprávy o daňové kontrole správce daně dne 18. 3. 2021 vydal dodatečné platební výměry na daň z příjmů právnických osob. Za období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 doměřil daň ve výši 17 416 730 Kč a penále 3 483 346 Kč. Za období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014 doměřil daň ve výši 19 mil. Kč a penále ve výši 3,8 mil. Kč. Za období od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015 doměřil daň ve výši 17 484 180 Kč, zrušil daňovou ztrátu 7 977 064 Kč a stanovil penále 3 496 836 Kč. Proti platební výměrům se stěžovatelka odvolala; žalovaný závěry správce daně potvrdil a odvolání zamítl.

[15] V **žalobě** stěžovatelka namítala, že správce daně na ni nezákonně přenesl důkazní břemeno ohledně zneužití práva; požadoval po ní prokázání ekonomického opodstatnění jednotlivých kroků při budování mezinárodního holdingu a požadoval, aby stěžovatelka prokázala, že nedošlo ke zneužití práva, což odpovídalo tzv. negativní důkazní teorii. Dále se stěžovatelka vyjádřila k jednotlivým jednáním, ve kterých daňové orgány spatřovaly naplnění subjektivního kritéria zneužití práva. K vydání korunových dluhopisů uvedla, že tehdejší znění zákona jednoznačně stanovovalo zaokrouhlování daně z úroků z dluhopisů, včetně těch korunových. Nepodložené je také tvrzení žalovaného, že důvodem pro uzákonění daného způsobu zdanění bylo, aby drobní investoři nemuseli odvádět haléřové částky na srážkové dani; takový závěr nevyplývá ze zákona ani z důvodové zprávy k němu. Stěžovatelka k financování prostřednictvím korunových dluhopisů přistupovala v dobré víře a v legitimním očekávání souladu takového postupu se zákonem. Podotkla, že korunové dluhopisy využívalo i např. Ministerstvo financí při financování schodku státního rozpočtu. Žalovaný dle stěžovatelky chybně vykládal § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů, z něhož vyplývá, že úroky z emitovaných dluhopisů jsou daňově uznatelné, aniž muselo dojít k naplnění podmínky stanovené v § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Nebylo nutné, aby výdaj souvisel s dosažením, zajištěním a udržením příjmů stěžovatelky. Avšak i kdyby nedošlo k aplikaci § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů, představovaly by úroky z emitovaných dluhopisů daňově účinný náklad (výdaj) podle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů.

[16] Závěrem se stěžovatelka ohradila proti tomu, že vytvářela holding jen za účelem získání financování od bank, jak tvrdí daňové orgány. Dle ní existují objektivní důvody, proč holding vytvořila, a které jmenovala. Řídila se racionální podnikatelskou úvahou a ve vybudování holdingové struktury nelze spatřovat zneužití práva. Účelová nebyla ani změna formy společnosti ani zvýšení základního kapitálu stěžovatelky nepeněžitými vklady.

[17] **Městský soud** žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl. Soud předeslal, že v nedávné době řešil „tandemový“ spor stěžovatelky ohledně daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby za zdaňovací období 2017 a 2018. V rozsudku ze dne 26. 9. 2024, č. j. 10 Af 23/2023-46, z větší části přezkoumal závěry žalovaného stran nyní sporného jednání stěžovatelky. Jednoznačně uzavřel, že stěžovatelka svým postupem a nastavením obchodních vztahů zneužila daňové právo. Dle soudu jsou závěry rozsudku sp. zn. 10 Af 23/2023 plně použitelné i v nynější kauze, a to až na dílčí rozdíly v argumentaci, které vyplývají z povahy typu řešené daně (ve věci sp. zn. 10 Af 23/2023 šlo o srážkovou

pokračování

daň z příjmů fyzických osob; nyní jde o uznatelnost nákladů při výpočtu daně z příjmů právnických osob). Soud proto v detailech na citovaný rozsudek odkázal.

[18] V otázce rozložení důkazního břemene městský soud nejprve odkázal na znění § 92 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, § 92 odst. 5 písm. f) téhož zákona a ustálenou judikaturu týkající se rozložení daňového břemene. Soud konstatoval, že žalovaný předložil stěžovatelce řadu nestandardních okolností doprovázejících emisi dluhopisů, které svědčily o účelovosti daného jednání. Správce daně přitom hodnotil celý soubor zjištěných skutečností, a to jak jednotlivě, tak i ve vzájemných souvislostech. Ve výzvě k prokázání skutečností ze dne 23. 5. 2019 uvedl, že stěžovatelka nabyla vlastnictví podílů ve společnosti Global Home pouze formálně, neboť skutečným vlastníkem této společnosti se během krátké doby opět stal Otto de Jager. Vytvořením holdingové společnosti se v případě společnosti Global Home fakticky nic nezměnilo, neboť tuto společnost dále vedla stejná osoba. Přeměnou na komanditní společnost pak stěžovatelka přišla o své postavení společníka s 99% podílem na základním kapitálu. Správce daně popsal, proč kvůli popsaným transakcím nepodléhal zisk Global Home zdanění, neboť jej do svého základu daně zahrнула stěžovatelka, která vykazovala vysoké nákladové úroky z dluhopisů. Stěžovatelka navýšením základního kapitálu nezískala žádné finanční prostředky. Dle názoru soudu správce daně jasně označil okolnosti, které svědčily o nedostatku ekonomického motivu kroků stěžovatelky při tvorbě holdingu; požadoval objasnění jím přesně formulovaných pochybností ohledně daňové uznatelnosti stěžovatelkou tvrzených nákladů, resp. jejich ekonomického důvodu, a to pouze v takovém rozsahu a kvalitě, aby mohl zjistit, zda nedošlo ke zneužití práva. Nelze tak dle soudu hovořit o tom, že správce daně na stěžovatelku „přenášel“ důkazní břemeno či že po ní požadoval, aby prokázala neexistující skutečnosti (tzv. negativní důkazní teorie). Stěžovatelka důkazní břemeno nenesla, byť k výzvě správce daně byla povinna osvětlit okolnosti svého obchodního počínání, v důsledku něhož uplatňovala náklady v přiznání k dani z příjmů.

[19] Městský soud připomněl, že souvislost s posuzovaným případem má i § 24 odst. 2 zákona o daních z příjmů, který taxativně vyjmenovává výdaje, které jsou i bez vazby na zdanitelný příjem výdaji na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Tomuto závěru odpovídá i první bod pokynu Generálního finančního ředitelství D-22 a obdobně k aplikaci § 24 odst. 2 zákona o daních z příjmů přistupuje i ustálená rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu. Městský soud v tomto ohledu citoval především usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 4. 2025, č. j. 1 Afs 208/2023-57, *ENDL + K*, podle něhož nelze úroky z dluhopisů podřadit pod úroky z půjček a úroky z úvěrů, jak je vymezoval § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů, ve znění účinném od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2013.

[20] Důvodnou soud neshledal ani výtku, že stěžovatelce svědčí dobrá víra v legitimnost jejího postupu spočívajícího v podřazení úroků z dluhopisů pod § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmů. Z hlediska časové aplikace judikatury soudy použijí nový právní názor vyslovený vyšším soudem na všechny kauzy, které aktuálně probíhají před nižšími soudy (incidentní retrospektiva). Subjektu, který zneužívá právo, navíc nesvědčí legitimní očekávání. Pokud stěžovatelka poukazovala na tehdy platný systém zaokrouhlování základu srážkové daně využívaný i Ministerstvem financí, pak jí soud připomněl, že závěr o zneužití práva není založen na samotném využití daňově výhodného režimu korunových dluhopisů, nýbrž na tom, že si stěžovatelka záměrně a v rozporu se smyslem zákona o daních z příjmů snížila základ daně o náklady spojené s vyplácením dluhopisových úroků.

[21] K námitce stěžovatelky, že žalovaný neodůvodnil, v čem mělo spočívat naplnění objektivní stránky zneužití práva, soud uvedl, že samotná materiální podstata zneužití práva v posuzovaném případě spočívala ve vědomém zahrnutí úrokových nákladů z korunových dluhopisů do daňově uznatelných nákladů. Jakkoli stěžovatelka svou žalobní argumentaci vázala spíše k zneužití § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů, v nynější kauze šlo zejména o zneužití § 24 odst. 1 téhož zákona a na něj navazujících ustanovení, jimiž stěžovatelka uměle vytvořila podmínky pro získání daňové výhody, na kterou by jinak nedosáhla. Žalovaný v napadeném rozhodnutí předložil seznam konkrétních skutečností, v jejichž souhrnu shledal rozpor zahrnutí úroků z dluhopisů se smyslem § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů.

[22] K nesouhlasu stěžovatelky s tím, že by samotná emise korunových dluhopisů nedávala ekonomický smysl, městský soud obdobně jako v předešlém rozsudku č. j. 10 Af 23/2023-46 označil za stěžejní, že stěžovatelka vydala dluhopisy v neveřejné emisi, neobchodovaly se na regulovaném trhu ani v rámci veřejné nabídky. Emise dluhopisů proběhla v samotném závěru období, v němž právní úprava vůbec připouštěla „zaokrouhlení“ úroků z korunových dluhopisů, a to 21. 12. 2012. Všechny dluhopisy upsal Otto de Jager, následně dne 27. 12. 2012 na základě smlouvy převedl obchodní podíl ve výši 67,5 % na stěžovatelku za cenu odpovídající upsaným dluhopisům. Další kroky zahrnovaly zvýšení základního kapitálu stěžovatelky upsáním akcií pro Otto de Jagera a Ing. Kubiše formou zápočtu nepeněžitých vkladů. Po těchto transakcích stěžovatelka vlastnila 99 % podíl na Global Home, přičemž 91,2 % akcií stěžovatelky vlastnil Otto de Jager. Právě pan de Jager se pak stal předsedou představenstva stěžovatelky. Transakce tak probíhaly mezi kapitálově a jinak spojenými osobami dle § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, a to bez reálného proudění finančních prostředků. Protiplněním byl vklad nepeněžitého podílu, resp. úhrady probíhaly formou zápočtů vzájemných pohledávek. Stěžovatelka sice získala obchodní podíly, ale nenabyla žádné finanční zdroje, neboť emise probíhala v rámci uzavřené skupiny holdingu a s ním spřízněných osob. Postupy, které daňové orgány rozkryly, nesvědčily o zajišťování externího zdroje financování a nenaplněly smysl a účel emise dluhopisů ve smyslu rozsudku NSS ze dne 31. 5. 2022, č. j. 4 Afs 376/2021-60. Do označených transakcí přitom nikdo nemusel vložit finanční hotovost, postačovaly toliko nepeněžitě vklady, přičemž vliv na ekonomicky aktivní společnost Global Home zůstal panu de Jagerovi. Soud označil tyto okolnosti za natolik konkrétní, že nejenže posilují podezření o skutečném úmyslu stěžovatelky dosáhnout daňového zvýhodnění, ale svědčí o tom, že šlo o její jediný racionálně vysvětlitelný záměr.

[23] Jmenuje-li stěžovatelka závěrem objektivní důvody, proč holding vytvořila, soud souhlasil s tím, že vytvořením ovládajících vlastnických vztahů mezi stěžovatelkou a Global Home sice došlo k novému formálnímu uspořádání uvnitř holdingu, oproti němu zde však stojí jednoznačné daňové výhody. Soud vyjádřil přesvědčení, že stěžovatelka by nevytvářela holding, nebyla-li zde možnost emise korunových dluhopisů, přeuspořádání vlastnických vztahů ve stěžovatelce a společnosti Global Home, včetně její přeměny na komanditní společnost, zvýšení základního kapitálu stěžovatelky na „astronomické“ částky (nejdřív 251 mil. Kč, pak po uplynutí cca dvou měsíců na 680 mil. Kč) a nakonec možnost daní nezatížené výplaty úroků z dluhopisů, které mají svůj původ v ekonomickém výkonu (resp. zisku) společnosti Global Home. Navzdory tomu, že záměr vybudovat mezinárodní holding není bez dalšího nelegitimní, záměr posuzovaný v tomto případě dle soudu nepropůjčuje popisovaným transakcím racionálně vysvětlitelný ekonomický smysl.

pokračování

[24] Stěžovatelka napadla rozsudek městského soudu **kasační stížností** z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Úvodem stěžovatelka nastínila celkový kontext vydání dluhopisů. Připomněla, že v průběhu let 2012 až 2018 se jí podařilo vybudovat mezinárodní holdingovou strukturu zabývající se designem, výrobou a distribucí nábytku na řadě národních trhů, přičemž tuto expanzi po celou dobu zastřešovala a strategicky řídila stěžovatelka. Vytvoření holdingové struktury by přitom nebylo možné bez vydání zpochybňovaných dluhopisů. Aby totiž stěžovatelka mohla nabýt první a pro její záměr nepostradatelnou entitu – společnost Global Home – musela si obstarat prostředky na úhradu kupní ceny podílů, které většinově vlastnil pan Otto de Jager. Stěžovatelka nepopírá, že formu korunových dluhopisů zvolila pro jejich daňovou výhodnost, což je součástí zcela racionálního ekonomického uvážení každého podnikatele; korunové dluhopisy představovaly v dané době zákonem nabízený a zcela legitimní finanční nástroj, jehož benefity byly veřejně propagovány i zástupci samotné finanční správy. Vydání korunových dluhopisů však nebylo a nemohlo být převažujícím důvodem pro realizaci dané transakce, ale šlo o dílčí nástroj sloužící k vytvoření holdingové struktury. Celý podnikatelský záměr by se realizoval, i kdyby nedošlo k vydání korunových dluhopisů, stěžovatelka proto jednoznačně odmítá závěr, že šlo o uměle vytvořenou transakci pouze za účelem vydání korunových dluhopisů a vylákání související neoprávněné daňové výhody.

[25] Stěžovatelka namítla nesprávnou aplikaci institutu zneužití práva; připomněla, že podle § 8 odst. 4 daňového řádu i ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora Evropské unie je o zneužití práva možné uvažovat pouze při kumulativním naplnění objektivní a subjektivní podmínky. Naplnění obou podmínek je vždy nutno zkoumat s ohledem na všechny skutkové okolnosti konkrétního případu, přičemž má-li být argumentace zneužitím práva použita, je dle stěžovatelky nutné dbát na to, aby se tak stávalo jen v situacích, kdy se jedná o elementárně zřejmou snahu daňového subjektu použít formální výklad textu zákona ve prospěch daňového subjektu. Jakmile však vzniknou, byť jen mírné důvodné pochybnosti nabourávající tento závěr, je nutné dle názoru stěžovatelky postupovat v souladu se zásadou *in dubio mitius*. Aplikace institutu zneužití práva by měla být prostředkem použitým až jako krajní řešení, nikoliv běžně používaným, jak je to i v nyní řešeném případě.

[26] Pokud jde o první kritérium zneužití práva, tzv. objektivní kritérium, zda jednání odporuje smyslu a účelu zákona, pak stěžovatelka konstatuje, že jak správce daně, tak i žalovaný vyložili smysl a účel relevantní právní úpravy v rozporu s tím, jak jej vykládá judikatura. Samotný instrument korunových dluhopisů je zákonem dovoleným a legitimním finančním nástrojem (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2022, č. j. 4 Afs 376/2021-60, ze dne 21. 12. 2022, č. j. 7 Afs 175/2022-37). Vydání dluhopisů v nominální hodnotě 1 Kč tudíž není dle názoru stěžovatelky v rozporu se smyslem a účelem právních předpisů a objektivní kritérium tudíž nebylo naplněno. Nadto stěžovatelka připomíná, že je to správce daně, kdo byl povinen tvrdit smysl a účel předmětného zákonného ustanovení a tato svá tvrzení rovněž prokázat; tak se ale do dnešního dne nestalo. Dle stěžovatelky dluhopisy naplnily svůj smysl a účel jakožto finanční instrument, který má sloužit k získání dodatečného kapitálu z externího zdroje, jak tento účel vykládá Nejvyšší správní soud (rozsudek ze dne 31. 5. 2022, č. j. 4 Afs 376/2021-60). Emise dluhopisů stěžovatelce zajistila kapitál na úhradu kupní ceny značně hodnotných podílů ve společnosti Global Home. V daném případě nedošlo k žádnému bezúčelnému protočení peněz mezi spojenými osobami, ale z prostředků

získaných vydáním korunových dluhopisů byla financována reálná akvizice podílů ve společnosti s vysokou tržní cenou od osoby se stěžovatelem nespojené.

[27] Stěžovatelka rovněž nesouhlasí s výčtem skutečností svědčících o naplnění subjektivního kritéria, kdy se jedná o naprosto irelevantní zjištění, která mají pouze budít zdání, že daňové orgány identifikovaly v jednání stěžovatelky množství nestandardností. Stěžovatelka podotýká, že v obchodní praxi je zcela běžné, že jsou dluhopisy jako forma financování společnosti nabídnuty k úpisu stávajícím společníkům/akcionářům, zdůrazňuje, že pan Otto de Jager nebyl se stěžovatelkou spojen jakýmkoli jiným způsobem než tím, že ve vztahu k ní vystupoval jako zainteresovaný investor; nešlo tedy o transakci mezi společností a jejím společníkem či členem statutárního orgánu nebo osobou tuto společnost ovládající. S ohledem na uvedené je nutno odmítnout aplikaci § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů.

[28] Poslední okruh námitek se vztahuje k porušení zásady legitimního očekávání, a to i na možnost využití formy korunových dluhopisů z důvodu jejich daňové výhodnosti. Stěžovatelka považuje za podstatné uvést, že přistoupila k financování prostřednictvím dluhopisů v dobré víře, přičemž toto její přesvědčení upevnily i početné výroky a veřejná vyjádření z řad nejvyšších politických představitelů. Nadto, korunové dluhopisy byly v minulosti využity např. Ministerstvem financí ČR při financování schodku státního rozpočtu. K tomu stěžovatelka odkázala na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2012, č. j. 1 Afs 7/2012-29 a ze dne 7. 6. 2016, č. j. 8 Afs 34/2005-71. Stěžovatelka odmítá závěr městského soudu dovolávající se tzv. doktríny incidentní retrospektivy. Soud cituje článek prof. Kühna, avšak selektivně vybírá pasáže svědčící k závěru o jakési „nutnosti“ použít aktuální výklad § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmu, aniž by byla zohledněna kritéria svědčící pro některou z výjimek dovozených judikaturou. Městský soud nikterak nerefletoval, že posuzuje vertikální vztah, tedy vztah, v němž je daňový subjekt v nerovném postavení vůči státu, který je vůči němu ve vrchnostenské pozici. Stěžovatelka podotýká, že odpovědnost za zjištění práva ve státě nese stát prostřednictvím svých orgánů. V daném případě však došlo k naprosto neodůvodněnému přenosu této odpovědnosti na stěžovatelku, přičemž došlo k velmi intenzivnímu zásahu do její právní, reputační a zejména ekonomické sféry, aniž by ve svém jednání, jakkoliv pochybila. Z hlediska stěžovatelky mělo použití doktríny rovněž za následek, že stěžovatelce bylo odepráno právo na soudní ochranu, což je v kontextu judikatury Ústavního soudu (např. náleze ze dne 4. 12. 2008, sp. zn. I ÚS 428/06 či náleze ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. IV ÚS 3500/18) důvodem pro prolomení doktríny incidentní retrospektivy.

[29] Žalovaný ve **vyjádření ke kasační stížnosti** předeslal, že stěžovatelka reaguje na konkrétní závěry městského soudu stěžovatel pouze v omezené míře, resp. její kasační námítky mají povahu spíše obecného nesouhlasu se závěry žalovaného a probíranými městským soudem. Žalovaný připomněl, že správce daně v rámci svých zákonných kompetencí zjistil a zhodnotil zjištěný skutkový stav věci a jednotlivé kroky transakce (vytvoření mezinárodní skupiny Nivovia i restrukturalizaci společnosti Global Home), rozkryl širší souvislosti jednotlivých operací, a poté je ve svém celku vyhodnotil jako zneužití práva. Souhrn nestandardních okolností, které žalovaný zrekapituloval, zde vykazují iracionální až absurdní úmyslné jednání, jež je v rozporu s účelem i smyslem § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů, a lze je proto označit jako „*objektivní kritérium*“ zneužití práva. Žalovaný prokázal, že jednání stěžovatelky skutečně nemělo žádné racionální opodstatnění, a naopak šlo o umělé vytvoření podmínek pro dosažení daňové výhody.

pokračování

Převažujícím smyslem emitovaných dluhopisů bylo zatížení stěžovatelky nákladovými úroky (současně došlo i k získání neoprávněné výhody upisovatele dluhopisů v podobě výnosových úroků z dluhopisů dle § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů, a to na několik let, tj. došlo k vytvoření umělého zadlužení stěžovatelky za účelem snížení její daňové povinnosti). Realizované kroky, popsané v bodech 56 až 77 napadeného správního rozhodnutí, svědčí o umělém navození situace bez ekonomického smyslu, která by mezi nespojenými osobami rozhodně nenastala. V uvedeném je nutno spatřovat naplnění „subjektivního kritéria“ zneužití práva.

[30] Má-li stěžovatelka za to, že v jejím případě emise dluhopisů zcela nesporně přinesla reálné finanční prostředky z cizích zdrojů, je dle žalovaného nutné tuto námitku opětovně odmítnout; k úhradě emisního kurzu panem Otto de Jagerem došlo zápočtem, tedy bez reálného toku finančních prostředků, kdy došlo jen k nahrazení závazku z titulu nákupu obchodního podílu závazkem novým z titulu upsaných dluhopisů. Efekt z emitovaných dluhopisů (dopad do *cash-flow* stěžovatelky) je tedy *de facto* nulový, resp. je v následujících obdobích i záporný, neboť nejenže stěžovatelka emisí dluhopisů žádný dodatečný kapitál nezískala, ale vznikl jí i závazek vyplácet 20 let ročně úroky z emitovaných dluhopisů z titulu úpisu vlastníkům panu Otto de Jagerovi, Ing. Vladimíru Kubišovi CSc., MUDr. Martině Jelínkové a V. T. M.

[31] Žalovaný zdůraznil, že stěžovatelce není vytýkáno to, že v roce 2012 využila emitovaných korunových dluhopisů, neboť tyto úvěrové finanční nástroje byly v té době uzákoněny. Žalovaný nehodnotil podnikatelské aktivity stěžovatelky z pohledu jejích podnikatelských záměrů, ale byl oprávněn přezkoumat důvody a smysl učiněných rozhodnutí směrem k ověření oprávněnosti postupu při uplatnění daňových výdajů dle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Dovolává-li se stěžovatelka porušení zásady legitimního očekávání, pak žalovaný odkazuje na své rozhodnutí, podle něhož je nutné odlišit použití korunových dluhopisů v souladu s platnou právní úpravou za účelem minimalizace dopadů do majetkové sféry od situace, kdy jediným smyslem dané činnosti či transakce je získání nelegitimního daňového zvýhodnění. V takovém případě se jedná o chování zákonem jen zdánlivě dovolené, které však ve skutečnosti má povahu chování protiprávního, a může za určitých okolností nabýt povahy zneužití veřejného subjektivního práva daňového subjektu, jemuž nelze přiznat právní ochranu. Stěžovatelka se dopustila zneužití práva a nemůže se tak dovolávat legitimního očekávání a neaplikování závěru z odkazovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu. Žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

[32] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti a splnění ostatních podmínek řízení přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[33] Nejvyšší správní soud předesílá, že o skutkově i právně obdobném případě stěžovatelky rozhodl nedávným rozsudkem ze dne 12. 11. 2025, č. j. 8 Afs 220/2024-56. V něm zdejší soud přezkoumal rozsudek městského soudu ze dne 26. 9. 2024, č. j. 10 Af 23/2023-46, ve věci daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby za zdaňovací období 2017 a 2018. Byť tedy dílčí otázka dříve posuzované věci kasačním soudem (sp. zn. 8 Afs 220/2024 šlo o srážkovou daň z příjmů fyzických osob, nyní

jde o uznatelnost nákladů při výpočtu daně z příjmů právnických osob) je rozdílná, oba případy se meritorně týkají toho, zda emise korunových dluhopisů měla ekonomické opodstatnění a úrokový náklad z nich vyplývající lze uznat jako „daňově účinný“, či zda převažujícím účelem transakcí bylo získání „daňové výhody“ stěžovatelky v podobě nižšího základu daně a nižší daňové povinnosti a zda šlo o jednání vykazující znaky zneužití práva. Rozhodná sporná otázka je tedy shodná. Nejvyšší správní soud neshledal důvod odchýlit se od svých dříve vyřčených závěrů, vyjádřených již ve zmiňovaném rozsudku č. j. 8 Afs 220/2024-56.

[34] Stěžovatelka tvrdí, že městský soud dospěl k chybnému závěru ohledně naplnění podmínek (subjektivních i objektivních) pro aplikaci institutu zneužití práva, takový právní závěr však dle stěžovatelky vůbec neodpovídá skutkovým okolnostem celého případu a je rovněž v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[35] Nejvyšší správní soud připomíná, že zákonodárce v případě emise korunových dluhopisů stanovil možnost snížit si daňovou povinnost dle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů uplatněním úrokových nákladů a zároveň uplatnit daňovou optimalizaci jejich upisovatelů, jejichž úrokové příjmy ve smyslu § 36 odst. 3 téhož zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2012, a čl. IV bodu 2 přechodných ustanovení zákona č. 192/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, fakticky nepodléhaly dani z příjmů. Ne každé formální naplnění podmínek uvedených daňových výhod však automaticky znamená možnost je účinně uplatnit. Protipólem daňové úlevy je oprávnění správce daně aplikovat nástroje zamezující umělému snižování základu daně, resp. daňové povinnosti. Jedním z takových (*ultima ratio*) nástrojů je institut zneužití práva, který správní orgány v projednávané věci aplikovaly.

[36] Zákaz zneužití práva byl novelou daňového řádu provedenou zákonem č. 80/2019 Sb. upraven v § 8 odst. 4 daňového řádu: „*Při správě daní se nepřihlíží k právnímu jednání a jiným skutečnostem rozhodným pro správu daní, jejichž převažujícím účelem je získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňového právního předpisu.*“ Zákaz zneužití práva je ale rovněž obecným principem, který se i před tím pravidelně uplatňoval také v daňovém právu (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 10. 2007, sp. zn. III. ÚS 374/06, nebo ze dne 6. 8. 2008, sp. zn. II. ÚS 2714/07). Výsledkem právního jednání, k němuž se ve smyslu § 8 odst. 4 daňového řádu nepřihlíží, nemusí být pouze získání neoprávněné daňové výhody, postačí, je-li jeho převažujícím účelem. Platí přitom, že institut zákazu zneužití práva je na místě aplikovat v oblasti přímých i nepřímých daní (tedy i pro daň z příjmů právnických i fyzických osob). Je tomu tak v situaci, kdy (i) byly formálně splněny podmínky zákona o daních z příjmů, ale není naplněn jeho účel (objektivní prvek) a zároveň (ii) hlavním účelem jednání je získat daňovou výhodu prostřednictvím uměle vytvořených podmínek (subjektivní prvek). Při zkoumání naplnění obou těchto prvků ovšem dochází k jejich určitému propojení, resp. překryvu, tyto prvky proto nelze zcela oddělovat; jejich naplnění je ostatně nutné vnímat na základě komplexního posouzení celé věci, tj. při zohlednění celkového sledu všech transakcí, kdy jednotlivé skutečnosti nelze vytrhávat z kontextu (k aplikaci zneužití práva viz např. rozsudky NSS z 14. 11. 2019, č. j. 6 Afs 376/2018-46, z 26. 4. 2022, č. j. 10 Afs 289/2021-42, č. 4358/2022 Sb. NSS, či z 8. 6. 2023, č. j. 10 Afs 272/2021-85).

pokračování

[37] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelkou v tom, že institut zneužití práva je nutno využívat jako prostředek *ultima ratio*. Jak již zdejší soud mnohokrát vyslovil, aplikace zákazu zneužití práva je určitou „záchrannou brzdou“ v případech, kdy provedené transakce postrádají ekonomický smysl, resp. jejich hlavním účelem je získání daňového zvýhodnění. Zákaz zneužití subjektivních práv slouží „jako materiální korektiv formálního pojetí práva, prostřednictvím něhož se do právního řádu vnáší hledisko ekvity (spravedlnosti)“ [rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2016, č. j. 8 Afs 87/2016-60, bod 22]. NSS souhlasí též s tím, že s konceptem zneužití práva je nutno s ohledem na shora uvedené zacházet „jako se šafránem“ (rozsudek NSS ze dne 10. 11. 2015, č. j. 1 Afs 61/2015-46, bod 33).

[38] V souvislosti s emisemi korunových dluhopisů a tím, co se se v jejich případě rozumí zneužitím práva, jaké podmínky musí být pro jeho konstatování splněny a jaké je rozložení důkazního břemene, již rovněž existuje bohatá judikatura. Emise korunových dluhopisů bezesporu představuje legitimní nástroj financování aktivit daňového subjektu. Pokud však emise dluhopisů postrádá ekonomický smysl a jejím hlavním cílem je využít podmínek zaokrouhlení srážkové daně, není naplněn účel předpokládaný právními předpisy. Zaokrouhlovací pravidlo podle § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů ve znění účinném do 31. 12. 2012 a s ním související daňová výhoda v podobě nulové daně z příjmů byly přímo podmíněny naplněním účelu emise dluhopisů (rozsudek NSS ze dne 9. 8. 2023, č. j. 4 Afs 231/2022 40, bod 56). Ani formální splnění příslušných podmínek ještě automaticky nezakládá nárok na daňové zvýhodnění, pokud splnění podmínek bylo dosaženo postupem zjevně se přičícím účelu daného ustanovení (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 11. 2019, č. j. 6 Afs 376/2018-46, bod 36). S ohledem na korektiv zákazu zneužití práva proto nelze přiznat ochranu jednání spočívajícímu pouze v uměle nastolených podmínkách, kterým došlo k formálnímu naplnění zákonných ustanovení, mezi něž je nutno zařadit rovněž § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů ve znění účinném do 31. 12. 2012 a související výpočet nulové daně (rozsudek NSS č. j. 4 Afs 231/2022 40, bod 57).

[39] Důkazní břemeno stran prokázání zneužití práva tíží samozřejmě správce daně (§ 92 odst. 5 písm. f) daňového řádu]; prokáže-li, že ke zneužití práva došlo, je na daňovém subjektu, aby prokázal opak (např. rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2023, č. j. 4 Afs 109/2022-32). To se však stěžovatelce nepodařilo. Stěžovatelka přistoupila k emisi v prosinci 2012 (21. 12. 2012), tedy krátce před koncem období spojeného s daňově výhodným režimem, kdy emitovala korunové dluhopisy v celkové hodnotě 1 000 000 000 Kč za účelem financování nabytí vlastnictví podílů ve společnosti Global Home. Ze strany stěžovatelky se tak jednalo o emisi o takové jmenovité hodnotě, aby nedošlo k danění úrokového výnosu. Pro úrokové příjmy z dluhopisů se do 31. 12. 2012 podle § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů základ daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně stanovil samostatně za jednotlivý cenný papír, a to i v případě držby cenných papírů stejného druhu od jednoho emitenta. Základ daně se nesnižoval o nezdánitelnou část základu daně a zaokrouhloval se na celé koruny dolů. Srážková daň se rovněž zaokrouhlovala na celé koruny dolů. Díky takto provedené emisi dluhopisů měl jejich emitent zajištěno cizí financování svého podnikání a zároveň s tím mohl uplatnit úrokový náklad, kterým si snížil základ daně z příjmů. Pro upisovatele pak představoval úpis dluhopisů daňovou optimalizaci – jeho úrokový příjem nepodléhal dani z příjmů, a to bez ohledu na jeho celkovou výši.

[40] S ohledem na výše shrnutý skutkový stav (bod 2 a násl.) není sporu o tom, že stěžovatelka formálně naplnila podmínky stanovené zákonem o daních z příjmů k tomu, aby mohla uplatnit úroky z dluhopisů do daňově účinných nákladů. Stěžovatelka ovšem

neprokázala ekonomickou racionalitu emise dluhopisů. V kasační stížnosti pouze opakuje argumentaci uplatněnou již před městským soudem, opakovaně tvrdí, že dluhopisy naplnily svůj smysl a účel jakožto finanční instrument, který sloužil k získání dodatečného kapitálu z externího zdroje; nedošlo k žádnému bezúčelnému protočení peněz mezi spojenými osobami. Na tuto námitku městský soud dostatečně reagoval zejména v bodech 71 až 73; s poukazem na okolnosti spojené s emisí dluhopisů zjištěné daňovými orgány konstatoval, že stěžovatelka vydala dluhopisy v neveřejné emisi, neobchodovaly se na regulovaném trhu ani v rámci veřejné nabídky; všechny dluhopisy upsal Otto de Jager a následně převedl obchodní podíl ve výši 67,5 % na stěžovatelku za cenu odpovídající upsaným dluhopisům. Další kroky zahrnovaly zvýšení základního kapitálu stěžovatelky upsáním akcií pro Otto de Jagera a Ing. Kubiše formou zápočtu nepeněžitých vkladů. Po těchto transakcích stěžovatelka vlastnila 99 % podíl na Global Home, přičemž 91,2 % akcií stěžovatelky vlastnil Otto de Jager, který se pak stal předsedou představenstva stěžovatelky.

[41] Městský soud uzavřel, že k nákupu a převodům dluhopisů, obchodních podílů či akcií docházelo v uzavřeném okruhu osob spojených s oběma společnostmi, a to bez reálného proudění finančních prostředků. Protiplněním byl vklad nepeněžitého podílu, resp. úhrady probíhaly formou zápočtů vzájemných pohledávek. Jinými slovy, stěžovatelka sice získala obchodní podíly, ale nenabyla žádné finanční zdroje, neboť emise probíhala v rámci uzavřené skupiny holdingu a s ním spřízněných osob. Na výplatu úroků z dluhopisů (formálně nezdaněných v důsledku § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů) stěžovatelka použila podstatnou část zisků společnosti Global Home.

[42] Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatelky, že v jejím případě lze za získání finančních prostředků z cizích zdrojů považovat akvizici podílu ve společnosti Global Home. Nabytí obchodního podílu v prosperující společnosti pomocí finančních prostředků získaných úpisem dluhopisů může být (a zpravidla je) ekonomicky racionální a takto získané finanční prostředky ve výsledku mohou představovat nový externí zdroj financování, který vede k navýšení majetku. To ale neplatí, je-li výsledkem provedených transakcí stav, kdy je tato nově získaná společnost nadále ovládaná totožnou osobou. V nynějším případě panem Otto de Jagerem, který měl i po uskutečnění transakcí ve společnosti Global Home stále stejný vliv, na rozdíl od stěžovatelky. Došlo tedy jen k formálnímu přeskupení ovládajících osob mezi společnostmi Global Home a stěžovatelkou. Nadto byl prakticky celý zisk nově nabyté společnosti (která podle zjištění daňových orgánů byla hlavním subjektem celého holdingu, který generoval zisk) používán na úhradu úroků souvisejících s emisí korunových dluhopisů. Za takových okolností nelze dospět k závěru, že byl účel jejich emise naplněn, neboť reálně k žádnému získání nových externích finančních zdrojů z pohledu skupiny nedošlo. Naopak, z celkového pohledu se finanční situace skupiny z důvodu vysokého zatížení úvěrovými náklady a s tím související eliminace zisku společnosti Global Home zhoršila; např. v rozsudku ze dne 18. 9. 2023, č. j. 8 Afs 53/2022-63, Nejvyšší správní soud mimo jiné konstatoval: „*Emise dluhopisů bude ekonomicky opodstatněná, pokud zajistí finanční prostředky z cizích zdrojů. Pokud emise dluhopisů žádné dodatečné prostředky daňovému subjektu nepřinese a pouze mu zvýší náklady o úrok, bude se jednat o zneužití práva.*“

[43] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že naplnění objektivního kritéria bylo v daňovém řízení spolehlivě prokázáno. Městský soud spolu s daňovými orgány přitom nepovažoval za nestandardní samo využití cizího kapitálu za cenu navýšení nákladů, dospěly však k logickému závěru, že výše popsané kroky a s tím spojená povaha právních, ekonomických i personálních vztahů mezi dotčenými subjekty ukazují na to, že nebyly

pokračování

uskutečněny za obvyklých ekonomických podmínek. Propojenost zúčastněných osob přitom byla pro průběh transakce zcela zásadní, protože usnadnila vytvoření uměle navozených podmínek pro získání daňového zvýhodnění, které by mezi nespojenými osobami (za standardních podmínek v běžných ekonomických vztazích) zjevně nenastaly.

[44] Co se týče subjektivního kritéria, podle názoru stěžovatelky se jedná o naprosto irelevantní zjištění, která mají pouze budit zdání, že daňové orgány identifikovaly množství nestandardností. Nejvyšší správní soud stěžovatelce nemůže přisvědčit. Městský soud v souladu s nutností zkoumání naplnění obou kritérií na základě komplexního posouzení celé věci konstatoval, že sled jednání propojených subjektů nemůže vést k jinému závěru, než že stěžovatelka realizovala transakci hlavně (převážně) kvůli zisku neoprávněné daňové výhody spočívající v uplatnění úrokových nákladů spojených s korunovými dluhopisy.

[45] Nejvyšší správní soud se s posouzením městského soudu ztotožňuje a zdůrazňuje, že skutečnosti zjištěné daňovými orgány nemusejí být každá samostatně vnímány jako protiprávní či účelové. Klíčové ale je, zda ve svém celkovém souhrnu svědčí o tom, že šlo o umělé vytvoření podmínek směřujících ke získání daňové výhody, kterou by za standardních podmínek stěžovatelka nemohla využít (rozsudek NSS č. j. 1 Afs 68/2025-62, bod 45). Touto daňovou výhodou bylo nezdanění úrokových příjmů vyplacených upisovateli korunových dluhopisů. Stěžovatelka ve své argumentaci nutnost posuzovat zjištěné okolnosti v celkovém souhrnu mnohdy pomíjí, což ji vede ke zjednodušenému a nesprávnému závěru, že jednala v souladu se zákonem a právo nezneužila (rozsudek NSS ze dne 28. 12. 2023, č. j. 3 Afs 233/2021-135, bod 76). Zabývat se jednotlivými zjištěnými skutečnostmi izolovaně – jak činí stěžovatelka – je však zcela bez významu a předurčuje to neúspěch kasační stížnosti jako celku. Zjednodušený náhled na celou situaci nemůže zpochybnit komplexní posouzení celé posuzované transakce, jak jej provedly daňové orgány, potažmo městský soud.

[46] K námitce stěžovatelky, že neveřejná emise dluhopisů není nijak nestandardní a jde o běžnou a ekonomicky racionální praxi, Nejvyšší správní soud podotýká, že v praxi může být běžné či ekonomicky racionální neemitovat dluhopisy na regulovaném trhu, ale neveřejně. Z pohledu daňového to není žádný problém za situace, kdy nejsou přítomny další okolnosti nasvědčující tomu, že neveřejná emise byla jedním z prvků transakce, které měly napomoci zneužití práva. V posuzované věci však stěžovatelka pomíjí, že městský soud v bodu 72 a násl. napadeného rozsudku neoznačil za nestandardní neveřejnou emisi jako takovou, ale právě skutečnost, že transakce probíhaly mezi kapitálově a jinak spojenými osobami dle § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů. K nákupu a převodům dluhopisů, obchodních podílů či akcií docházelo v uzavřeném okruhu osob spojených s oběma společnostmi, a to bez reálného proudění finančních prostředků. Protiplněním byl vklad nepeněžitého podílu, resp. úhrady probíhaly formou zápočtů vzájemných pohledávek. Stěžovatelka sice získala obchodní podíly, ale nenabyla žádné finanční zdroje, neboť emise probíhala v rámci uzavřené skupiny holdingu a s ním spřízněných osob.

[47] Uvedené plně odůvodňuje i závěr městského soudu, že stěžovatelka a pan Otto de Jager byly jinak spojenými osobami ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) bodu 5 zákona o daních z příjmů. Podle tohoto ustanovení jsou pro účely tohoto zákona jinak spojenými osobami osoby, které vytvořily právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty. Obecné stěžovatelčino tvrzení, že pan Otto de Jager vůči stěžovatelce vystupoval pouze jako zainteresovaný investor a jejich vztah byl čistě obchodní, opět

postrádá komplexní náhled na celý případ. Před samotnou emisí dluhopisů tomu tak samozřejmě mohlo být. V důsledku navazujících kroků však již bylo nutno stěžovatelku a pana Otto de Jagera za spojené osoby považovat. Jak kasační soud popsál shora, právní jednání jmenovaného a stěžovatelky (neveřejná emise dluhopisů, jejich úpis, prodej obchodního podílu, zápočet vzájemných pohledávek atd.) vedly městský soud a daňové orgány k odůvodněnému závěru, že převážným účelem tohoto jednání bylo získání daňové výhody.

[48] Odmítá-li stěžovatelka aplikaci § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů s tím, že nešlo o transakci mezi společnostmi a jejím společníkem či statutárním orgánem, pak odůvodnění žalovaného, resp. městského soudu nejsou založena na posouzení stěžovatelčina případu optikou pravidel pro převodní ceny podle § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů a současném posouzení jako zneužití práva. Daňové orgány, jakož i městský soud na toto ustanovení odkázaly stran definice spojené osoby, která je v něm obsažena. Definice spojených osob v § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů totiž není zúžena pouze na případy úpravy základu daně v souvislosti s převodními cenami, ale přímo z textu tohoto ustanovení vyplývá, že jde o definici spojených osob pro účely *tohoto zákona*, tedy zákona o daních z příjmů. Vycházely-li daňové orgány z toho, že stěžovatelka a pan Otto de Jager jsou jinak spojenými osobami ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) bodu 5, neboť vytvořili právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty, nelze takovému postupu nic vytknout. Ostatně i NSS definici spojených osob podle citovaného ustanovení při posuzování případů zneužití práva (nejen v souvislosti s korunovými dluhopisy) běžně používá (např. v rozsudku č. j. 1 Afs 68/2025-62, bod 50, č. j. 4 Afs 413/2023-50, bod 40, č. j. 10 Afs 289/2021-42, bod 22 aj.).

[49] K argumentaci stěžovatelky ohledně nutnosti vytvoření holdingové struktury kasační soud dodává, že daňové orgány i městský soud zpochybnilly reálný ekonomický přínos holdingového uspořádání pro stěžovatelku. Městský soud v bodě 88 poukázal na konsolidované účetní závěrky holdingu NIVOVIA, z nichž vyplývá, že reálný zisk společnosti Global Home snižují právě nákladové úroky související s emitovanými dluhopisy, což rozhodně nesvědčí pro tvrzení ekonomickém růstu holdingu. Ani ze stěžovatelkou doloženého jednání s potenciálním investorem, společností Codex Capital Partners, nevyplývala sebemenší souvislost se stěžovatelkou či holdingem NIVOVIA, neboť tyto podklady zmiňují pouze společnost Global Home. Stěžovatelka tak neprokázala své tvrzení, že je společností zajišťující strategické rozhodování, řízení, design, logistiku, obchodní činnost a zejména financování holdingu. Nebylo prokázáno ani tvrzení, že holdingová struktura byla vytvořena za účelem zlepšení pozice při jednání s obchodními partnery či bankami. Finanční prostředky byly poskytnuty pouze společnosti Global Home, a to s přispěním pana Kubiše a za podpory jím vlastněných společností (tedy nikoli od jiných obchodních partnerů či bank). Podmíněnost poskytnutí finančních prostředků vznikem a existencí holdingu z předložených úvěrových smluv neplyne.

[50] Nejvyšší správní soud se zcela ztotožňuje s městským soudem, že stěžovatelka se legitimního očekávání nemůže dovolávat za situace, kdy sama zneužila právo, tedy postupovala v rozporu s daňovými zákony, jež při jejich výkladu zahrnují též obecně uznávaný princip zákazu zneužití práva. Pokud stěžovatelka namítá, že její legitimní očekávání bylo založeno na „početných vyjádřeních nejvyšších politických představitelů České republiky a finanční správy“, jde o zcela nekonkrétní tvrzení (stěžovatelka neuvádí, o jaká vyjádření, koho mělo jít a zda se týkala právě jí). Pro vznik legitimního očekávání je

pokračování

nezbytná existence konkrétního ujištění ze strany příslušného orgánu, která mohou vzbudit legitimní očekávání u toho, komu jsou určena, a dále skutečnost, že tato ujištění jsou v souladu s použitelnými právními předpisy (viz rozsudky NSS ze dne 15. 8. 2012, č. j. 1 Afs 15/2012-38, č. 2713/2012 Sb. NSS, a ze dne 13. 10. 2023, č. j. 5 Afs 193/2022-41). K žádnému konkrétnímu ujištění ze strany správce daně však v případě stěžovatelky nedošlo; stěžovatelce tak nemohlo vzniknout žádné legitimní očekávání o správnosti jejího postupu. Nic problematického nelze spatřovat ve skutečnosti, že korunové dluhopisy byly v minulosti využity k financování schodku státního rozpočtu. Nejvyšší správní soud opakovaně zdůrazňuje, že na samotném způsobu financování korunovými dluhopisy *a priori* nic nezákonného zcela jistě není. Pokud současně toto financování není zneužitím práva, lze plně čerpat daňové výhody související s tímto způsobem financování. V případě financování státního rozpočtu stěžovatelka netvrdí nic, co by bylo srovnatelné s jejím případem (tedy že by také šlo o zneužití práva) a odůvodňovalo by tak námitku porušení jejího legitimního očekávání.

[51] Domáhá-li se stěžovatelka závěrem prolomení doktríny incidentní retrospektivy, dodává k tomu kasační soud následující. Je zjevné, že stěžovatelka ve své argumentaci opomíjí rozdíl mezi zákonností využití financování pomocí emise korunových dluhopisů a „využitím“ tohoto nástroje zneužívajícím způsobem. Lze odkázat na závěry vyslovené v nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2025, sp. zn. I. ÚS 2693/23; v němž Ústavní soud zdůraznil, že ústavní pojem zákona nelze ztotožňovat s jeho vyhlášeným textem. Váže se k zákonným právním normám, které jsou výsledkem interpretace aktu zákonodárce v jeho širších souvislostech. Interpretace přitom zahrnuje výklad v užším smyslu a dotváření práva. Restriktivnímu či extenzivnímu výkladu ustanovení daňových zákonů při využití obecně uznávaných interpretačních metod ústavní pořádek nebrání. Při dotváření práva u daňových zákonů je z důvodu ochrany oprávněné důvěry v právo třeba dbát zvýšené opatrnosti, ale ani zde dotváření práva není vyloučeno. Ani zakotvení možnosti řádné legální daňové optimalizace prostřednictvím emise korunových dluhopisů tedy nebrání daňovým orgánům a soudům uplatnit zákaz zneužití práva (až už by to znamenalo dotváření práva nebo jeho výklad v užším smyslu). Pouhá legálnost daňové optimalizace tedy podle Ústavního soudu nemůže vyvolat natolik silné legitimní očekávání, které by se mělo promítnout do interpretačních úvah daňových orgánů, tedy takové, které by mohlo vyloučit posouzení sporné transakce z pohledu zneužití práva.

[52] Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod, pro který by měl rozsudek městského soudu zrušit. Městský soud se věcí stěžovatelky řádně zabýval, přezkoumatelným způsobem se vypořádal s relevantními žalobními námitkami, přitom nikterak nevybočil ze zákona ani z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost proto ze shora uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[53] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovanému, jemuž by dle pravidla úspěchu ve věci náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady nad rámec jeho běžné správní činnosti nevznikly; proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 2. března 2026

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu